

v tem inventarju pa ni väteta vrednost Adamiteve spevoigre. Besedila k tej spevoigri. dr. E. Bretlove brošure: „Kako si ohranimo zdrave in trdne zoba“ in pa terjatev Peerz-Krulbeve brošure: Pri našem cesarju: dolg dveh učiteljskih društev (279-28 K in ročna blagajna (400 K).

S tem sem s svojim, kolikor mogoče nastančnim poročilom, pri kraju. Ni dolgo temu, ko sem si želel, da bi narastlo premoženje našega društva na 50.000 K; danes si pa želim, da bi skoraj dosegli 100.000 K; to se bo pa zgodilo že v dveh, treh letih še, nam bo pomagal Bog, učiteljstvo in pa naši dohrotniki. (Odobrovanje.)

Volitve.

V odbor so bili izvoljeni: Jakob Furlan, predsednik; Luka Jelenc, podpredsednik; Juraj Režek, tajnik; Jakob Dimnik, blagajnik; Engelbert Gangl, Andrej Bapè, Julij Slapšak, Ign. Križman in Ign. Šijanec, odborniki. Za revizorje so bili izvoljeni tovariši I. Bernot, V. Šar in Al. Kečelj.

Takoj potem je zborovalo „Deželno slovensko učiteljsko društvo“. Poročilo prihodnjic.

Naročajte in širite naš list!

Germanska prenapetost.

Dne 20. decembra 1908 je priredila ptujska čitalnica s sodelovanjem učiteljstva glasbeni večer. Vstopnina se je porabila za nakup učnih pripomočkov šolski mladini okoliške šole v Ptuj. Čisto naravno torej je, da sta prišla na ta koncert tudi ptujski c. kr. okrajni glavar in c. kr. okrajni šolski nadzornik. Ako bi ne prišla, bi tudi ne bilo lepo od njiju, ker se je priredil koncert, kakor rečeno v šolske namene in torej ni bila nikaka strankarska prireditel. Neki germanski prenapetost pa se sedaj v „Marburger Zeitung“ na nesramen način zaganja v c. kr. okrajnega glavarja in v c. kr. šolskega nadzornika, ker sta se udeležila tega koncerta. Podlo denuncira, da je bil ta koncert ruska (!) prireditel, kjer se je baje delala srbska (!) propaganda ter stavlja dopisun ogorčeno vprašanje, kako se moreta c. kr. moža udeležiti take prireditve in še celo sedaj, ko grozi vojna med Srbijo in Avstrijo zaradi aneksije Bosne in Hercegovine. Da, da „deutsche Ehrenhaftigkeit“ je zopet dokazala: „Der größte Schuft im ganzen Land...“ Ali pozna dotični dopisun „Marburgerce“ ta pregovor?!

Iz tako nedolžne brezstrankarske glasbene prireditve pa hočejo napraviti veleizdajsko afero. Vzrok dopisu je pač edino le zavist, ker Nemci v Ptuj ne morejo prirediti kaj takega. Njih zabava je le razbijanje šip na slovenskih hišah in pbijanje Slovencev. Kdo pa naj gre v družbo razgrajajev? Pošten in omikan človek ne, temveč ta gre tja, kjer mu nudijo plemenite zabave in posebno še ako je prirejena v dobrodelen namen.

Koncert je res imenitno uspel, kaj takega še v Ptuj ni bilo. Občudovali smo g. o. Alojzija Sedivija, ki je izvrsten violinist, in gospi učiteljici A. Milinski in A. Schreinerjevo, ki sta izborna igrali na klavirju. Tovariš učitelj Vabič pa je spretno spremljal na čelu. G. dr. Bela Stuhec, znan baritonist, nas je pa naravnost očaral s svojim krasnim petjem. „Predsmrtnica“ in Gregorčičeva divno lepa „Pogled v nedolžno oko“ — to so bile tiste strašne veleizdajске pesmi. — Obisk je bil dober, ne le iz Ptuja in okolice, še celo iz Celja in Maribora je prišla odlična gospoda. Vrlim prirediteljem, ki so nam priredili tako izreden duševen užitek srčna hvala in ne dajte se plašiti po podlih denunciantih, temveč le kmalu priredite zopet kaj. Dopisunu „Marburgerce“ pa kličemo v spomin „echt deutsche Worte“: Wie der Schuft selbst ist, so denkt er von anderen!

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Vnanjim članom „Vdovskega učiteljskega društva“ sem poslal te dni položnice, v svrhu plačevanja letnine pro 1909. — Prosim, da se oddajo te položnice v prvih treh

mesečih tekočega leta 1909 — ali vsaj do 1. maja istega leta, ker bi se na pozneje došla plačila ne moglo ozirati v led § 10. društvenih pravil.

Tudi prosim vse gg. člane, naj mi pošiljajo letnino celo in ne v oblikih, ker moram v slednjem slučaju plačati večkratno dostavnino in tolikratni kolek, kolikor obrokov si kdo naredi.

Davkarija gleda le na zaporedne številke in prav nič na znesek vplačila, namenjenega za letnino. Vsak si lahko sam hrani mesečno one krone, ki so namenjene za letnino. Kadar jih ima skupaj, pa naj jih odda na pošto. Toliko v blagohotno uvaževanje na korist društva. Blagajnik.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za celjski okraj ima svoj glavni zbor v sredo dne 6. januarja 1909, ob 10. uri predpoldne v tamonjši deški ljudski šoli po običajnem vzporedu.

K obilni udeležbi vabi vljudno Armin Gradšnik, t. j. predsednik.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj. Ker je več tovarišev izrazilo željo, da bi ne zborovali na praznik, ne bo zborovanja na dan Sv. treh kraljev, temveč v četrtek dne 14. januarja 1909. Ker bo zborovanje izredno važno, udeležite se ga, tovariši in tovarišice iz ptujskega okraja polnoštevilno. Dnevni red se naznači v listih in pismeno vsem šolam ptujskega okraja.

Konjiško učiteljsko društvo zboruje v sredo dne 6. januarja 1909, ob pol 11. uri dopoldne v slov. šoli v Konjicah. Med drugim sta na vzporedu predavanji g. okr. šol. nadz. o spisanju tabele V, o zbirki normalij z indeksom, o obravnavi šolskih zamud, o novi šolski matici itd., ter tov. Šela — Zreče opoku v prosti naravi.

Na polnoštevilno udeležbo vljudno vabi Jurko, t. j. predsednik.

Učiteljsko društvo za brežiški in sevnjski okraj ima svoj občni zbor dne 6. januarja 1909. l. v šoli na Vidmu (ne v Brezicah, kakor je bilo prvotno določeno). Zborovanje se prične ob 10. uri dopoldne ter se vrši po sledečem vzporedu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Društvene zadeve in razni nasveti. 3. Poročilo predsednika o društvenem delovanju lanskega leta. 4. Poročilo blagajničarke o stanju društvene blagajne in pregled računa za leto 1908. 5. Volitev novega odbora za prihodnje triletno dobo. 6. Predavanje tov. Peska — „Naše delo“.

Členjeni društveniki in cenjene družtvenice se nujno vabijo, da se zborovanja zanesljivo udeležijo. Kdor še ni pristopil k društvu, naj ne odlašata to čim preje storiti.

Odbor.

Goriško.

Učiteljsko društvo za goriški okraj priredi 7. januarja 1909 poučni izlet v Podgoro pri Gorici, kjer si člani ogledajo papirnico. Zbirališče tukajšnja šola točno ob pol 10. Odbor.

Politiški pregled.

K situaciji v Bolgariji.*) Bilo je lansko zimo, ko so se pripravljali v Sofiji, da odpre svoje prvo gledališče. Dolej so igrali v prostorih Slavjanske Besede, poleti pa na vrtu Hotela Luxemburg razne potujoče operne družbe.

Na krmilu so bili tedaj Stambulovci, t. j. ona stranka, ki se je zbirala okolo Stambulova, največjega nasprotnika Rusije. Izgubila je tekem časa vse simpatije med ljudstvom, postala je skrajno reakcionarna in vzdrževala se je le z umetnimi pripomočki na površju.

Protežiral je za zlasti knez, ki je štel med njenimi člani svoje najintimnejše prijatelje in politične zaveznike; saj so ga poklicali ravno Stambulovci v deželo, ko se je odpovedal battenberški Aleksander knežjemu prestolu (1886).

Hude nasprotnike so imeli posebno med novo nastopajočo bolgarsko inteligenco in njeno avantgardo na sofijskih akademskih tleh. Ker pa je bil knez v tako ozki zvezi s Stambulovci in je kazal pri raznih prilikah očitno antipatijo napram vsem drugim strankam, je popolnoma naravno, da se je obrnila ost opozicije tudi napram knezu.

K temu naspetemu razmerju so pripomogle kaj jako še razne anekdote, najsi resnične ali izmišljene, ki so se razširjale med Sofičani in po njih v drugih krajih dežele. Vsakokrat, kadar so odšle bolgarske deputacije je baje zaklical Ferdinand svojemu služabniku: „Odpril okna, Bolgari so bili tu!“

Položaj je postal jako pereč že na jesen 1906. Demonstracije večjega ali manjšega obsega so bile na dnevnem redu. Uprizarjali so jih izveščine akademiki. Vlada je pričela kmalu sumničiti razne vseučiliške profesorje, da podpihujejo to gibanje s svojimi priličnimi opazkami tekem predavanj. Dokazati jim vendar ničesar ni mogla.

Ker jim na ta način ni mogla do živoga, se je hotela maščevati nad njimi na drug način. Ali kakor se je pokazalo, je bilo sredstvo slabo izbrano.

*) Po možnosti bomo v tem oddelku priobčevali tudi daljše informativne članke, upajoč, da s tem ustrezno čitateljem. Ured.

Za prvo predstavo v novem gledališču je napisal Vazov serijo slik iz bolgarskega narodnega življenja pod imenom „Prolog“. Ta predstava se je imela vršiti na slovesen način kot otvoritvena slavnost, za katero so bile izdane vstopnice na ime in brezplačno.

Vlada je izbrala imena povablencev in pri tem je izpustila vse one vseučiliške profesorje, ki jih je sumničila skrivnostnih zvez z akademiki. Vseučiliški mladini je izdala istotako le šestdeset, skrbno odbranih vstopnic.

Dne 3. januarja 1907 po julijanskem koledarju ob dveh popoldne so bile karte razdeljene Akademiki so trikrat hitro izpregledali in vrnilo svoje vstopnice takoj in korporativno. Ob devetih zvečer naj bi se pričela predstava.

Sofijsko gledališče stoji ob Vojniški ulici nasproti Mestnemu vrtu. Ta park so za edli akademiki in podobna mladina. Pripravljena je bila demonstracija tako hitro in tako dobro, da je presenetila vse.

Komaj se pripelje knez, ga pozdravijo akademiki z urnobesnimi žvižgi. Iz tišob in več grl je prodiral ostri glas: piskanje, kliči, vpitje.

Stambulovec Šišmanov, naučni minister, je demisioniral takoj. Tri dni potem je zaprl njegov namestnik univerzo za dobo šestih mesecev, profesorji so bili odpuščeni. Kavalerija je vzdrževala red v mestu.

Vlada je iskala novih učnih oseb. Nihče ni hotel sprejeti ponujenih mest. Profesuro je ponujala celo nekaterim Slovincem! Naposled se ji je vendar posrečilo, pridobiti par neznanstnih imen. Ali delala je račun brez krčmarja: ko je po preteku pol leta zopet otvorila zavod, se je vpisalo samo troje oseb v tekoči semester.

Pretekli so meseci, naposled si Stambulovci niso mogli drugače pomagati, kakor da kapitulirajo. Poklicali so stare profesorje nazaj in z njimi so se vrnilo i akademiki.

Ti dogodki so dajali opoziciji mnogo poguma. Zlasti veselega upa so pričakovali bližajočih se sabornih volitev demokratje, ki so delali poleg stambulovske majoritete drugi del vladne večine. Toda knez jih ni maral in je vsepovsod vpošteval samo svoje stambulovske intime.

Dne 25. majnika 1908 (jul. kol.) so se vršile volitve v novi sabor. Stambulovci so propadli na celi črti do zadnjega moža.

Stranka, ki je odločevala več kot deset let državno usodo, stranka, ki je tvorila še par mesecev prej majoriteto v saboru, je iginila iz nove zbornice.

Ravno tako pa so izginili zastopniki najradikalnejih struj: radikalni demokrati ali kratko radikali imenovani in oba voditelja socialnih demokratov. Na novo je stopila zato stranka agrarcev ali, kakor jo imenujejo Bolgari, „zemledelška partija“, ki si je priborila takoj v prvem naskoku časten uspeh.

Današnji sabor kaže sledečo strukturo: izmed 203 poslancev je 172 demokratov, 23 zemljedecev, 4 Radoslavstov, 2 narodnjaca, 1 Stambulovec in 1 Cankovist.

Knez se je moral torej sprijazniti s tem novim položajem tembolj, ker so se pokazali na obzorju docela novi momenti: komaj je padel v Carigradu stari režim in so dobili Turki zopet svojo ustavo, so se raznesle vesti o nameravani aneksiji Avstro-Ogrske. Treba je bilo torej kovati železo, dokler je bilo vroče.

Dne 22. septembra 1908 (jul. koled.) je dal povabiti knez nove ministre v staro bolgarsko prestolico Trnovo, ki ji je dal sezidati v trinajstem stoletju papež Inocencij III. in ki je bila vesčas, kar so bili Turki v deželi (1393—1877) glavno mesto Bolgarije in je še danes sedež patrijarha in središče bolgarske trgovine.

V tem staroslavnem mestu je izvršil knez Ferdinand iz nemške knežje roduvine Koburgov. nekdanji nemški huzarski nadporočnik in sododnik Viljama II., svoj davno negovani načrt: dal se je oklicati carjem Bolgarov — torej tudi onih, ki žive v Makedoniji in drugih turških provincah! Obenem je oklical Bolgarijo kot samostojno državo, združil je severni del z južnim. Vzhodno Rumelijo nazvanim. Obe državni polovici sta bili nominalno pod sultanovim suverenstvom, južna Bolgarija je morala plačevati vsako leto v Carigradu celo svoj tribut.

Iz sultanovega vazala, valija, je postal preko noči car Bolgarov.

Turčija je bila trenutno oslabiljena. Prememba novega režima, ki je zahtevala največjo pozornost in energijo na znotraj, jo je zavirala na vsaki zunanji akciji. Turške čete so bile po veliki večini v maloazijskih garnizijah. K vsemu temu se je pridružil še Aehrenthalov korak.

Odločiti torej ni moglo orožje — vsaj v tem trenutku ne. Turčija je torej zahtevala denarno odškodnino.

Na Turškem, kakor na Jutrovem sploh, je zlato v javnem kakor v zasebnem življenju najvažnejši faktor in česar ne zmore niti najhujša armada, to premore zlato. Ko je zadnji čas Avstrija samo namignila, da je pripravljena eventualno odpreti za Bosno in Hercegovino svojo blagajno za primerno vsoto, je zavel v Carigradu takoj drug veter. Nevarnost je le, da ne ponudi kdo več.

Turčija je zahtevala od Bolgarske, da ji izplača več sto milijonov kot odškodnino za izgubljeni tribut kakor za priznanje suverenosti obeh, sedaj združenih delov bolgarskih.

Ali bolgarski državni dolg je znašal leta 1907 blizu 350 milijonov frankov in državni proračun bilansiraletoš z okolo 130 milijonov frankov v izdatkih in ravno toliko v dohodkih. Torej vsekakor skromne vsote v primeri z odškodnino, ki jo zahteva Turčija: pet, šest sto milijonov.

Razen danes popolnoma brezplavnih Stambulovcev se nobena izmed mnogoterih bolgarskih strank ne ogreva za novi carski naslov. Ironično govore o njem celo glavni voditelji demokratov, vladajoča stranka.

Ali Ferdinand je združil kaj previdno svoj osebni interes z interesom Bolgarov: iz oklica neodvisnosti Bolgarske in svojega novega naslova je napravil en fakt. Pri tem ne smemo pozabiti, da je carigrajskim krogom gotovo manj na potu ta naslov kakor pa dejstvo, da izgube sedaj celo rumeljski vsakoletni tribut.

To vedo tudi Bolgari. Za Ferdinanda, o katerem govore vedno kot tujcu, dasi se je pričel bolgarskem jeziku izvrstno in je dal vzgojiti svojega sina in prestolonaslednika Borisa (roj. 1894) v slovanskem smislu — ruski car mu je bil celo krstni botar — za Ferdinanda torej bi ne šla nobena stranka v ogenj.

Bolgari vedo dobro, da bo treba odškodnino na vsak način šteti. Vsaka vojna bi nakopala deželi mnogo gospodarskih žrtev; poleg tega je izid čimdalje bolj dvomljiv, zakaj Turčija je pripeljala medtem vse polno vojaštva iz Male Azije. Močni polki stoje danes ob bolgarski meji.

To vprašanje okupira vse kroge. Koliko bomo šteli, to je ona rdeča nit, ki se vije že tedne in tedne v vseh bolgarskih žurnalih, v vsi bolgarski publikli in je jedro vseh kavarniških disputov. Malokje igra namreč kavarniško življenje tako veliko vlogo kakor ravno v Sofiji. In Sofija: to je Pariz in Pariz je — Francija.

Vprašanje evropske konference visi še vedno v zraku. Minilo bo gotovo še več mesecev, preden se snidejo deputati onih držav, ki so zborovale na kongresu v Berlinu 1878, da revidirajo ta traktat novim razmeram primerno. Bolgarska vlada ve, da na tej konferenci nima nobenega sedeža, zato želi priti s sosednjo Turčijo še pred sestankom te, dostej še vedno namišljene konference, do pozitivnega zaključka.

Pri tem pa ima tudi bolgarska javnost svojo besedo. O vsoti, ki jo ponuja vlada Carigradu, ne prode doslej še noben glas v javnosti. Ali zato naglašajo tem močnejše publika, da je višek, ki ga je voljna odstopiti Turčiji, vsota 120 milijonov, in sicer v vsem.

Malo pred trnovskim aktom je zasedla namreč bolgarska vlada železniško traso v južni Bolgariji, ki je bila po pogodbi last orjentalске železniške družbe. Tej družbi bi izplačala Bolgarija 40 in Turčiji kot neposredno odškodnino 80 milijonov.

Dokler ta zadeva ne bo rešena, toliko časa ostane vprašanje bolgarske suverenosti in carskega naslova tudi ostali Evropi kot „nereseno“. Zapadne države namreč nikakor neboje prizpoznati bolgarskih faktov — vsaj formalno ne, dokler se ne izgače za njiju Turčija. Tako je naravno, da stoji ta zadeva danes v ospredju vsega bolgarskega zanimanja.

T. Koalicijsko ali uradniško ministristvo. Sredi meseca januarja začne ministrski predsednik zopet s pogajanjmi za sestavo koalicijskega ministristva. Ako se to ne posreči, pridemo do uradniškega ministristva za daljšo dobo.

* Parlament bo moral rešiti v prihodnjem zasedanju najprvo socialno zavarovanje, podrvavljenje železnic, aneksijsko predlogo in morda tudi reformo poslovnika. Aneksijsko predlogo bo treba dognati še pred sklicanjem konference.

* Vojaške zahteve Madjarov. Z Dunaja poročajo: Govori se, da je vojni minister Schönauh na zadnji avdienci pri cesarju pojasnjeval vojaške zahteve Madjarov. O vsebini teh pojasnil ni bilo izdano nikako oficialno poročilo, vendar zagotavljajo krogi iz bližnje ogrske vlade, da je vojni minister Schönauh ukrenil svoj dogovor z ogrsko vlado na podlagi najvišjega pooblastila in sporazumno s krono.

* Za madjarsko liturgijo. V Mako so tamonjši pripadniki grško-katoličke veroizpovedi imeli shod, na katerem je bila sprejeta resolucija, ki se jo odposlje papežu. V resoluciji zahtevajo omenjeni verniki dovoljenje za madjarsko liturgijo, namesto sedanje slovanske liturgije.

* Črna gora. „Zeit“ poroča iz Bima, da je črnogorska vlada izročila diplomatičnim zastopnikom Rusije, Anglije, Francije in Italije novo spomenico. Spomenica pravi, da bo Črna gora v slučaju, ako bosta Bosna in Hercegovina definitivno anektirani Avstro-Ogrski, zahtevala razveljavljenje člena 29. berliske pogodbe in da takoj zasede Spuz.

Naročajte in širite naš list!

Vestnik.

Učiteljski shod se je vršil v Ljubljani dne 38. pret. mes. v veliki dvorani „Mestnega doma“, ki je bila polna občinstva. Računati smemo na 800 udeležencev. Niso prišli samo

tovariši in tovarišice, ampak udeležilo se ga je tudi drugo občinstvo, kar dokazuje, da se zanimanje do učiteljstva in njegovih težav vedno bolj širi med najširšimi sloji ljudstva. Zastopana je bila tako narodno-napredna kakor socialno-demokratska stranka. Navzoči so bili dr. poslanec g. župan Ivan Hribar in deželni poslanci gg. dr. Tavčar, dr. Trilfer in dr. Oražen. O položaju kranjskega učiteljstva je govoril deželni poslanec tov. E. G. Angl. Njegova izjava so zbudila najburnejše odobravanje. Sprejeti sta bili dve resoluciji, in sicer: I. Kranjsko napredno slovensko učiteljstvo, zbrano dne 28. dec. 1908 na javnem shodu v Ljubljani, izjavlja, da kot samostojna stanovska organizacija ne pa kot del te ali one politične stranke, deluje na podlagi državnega šolskega zakona samo za izobrazbo mladine ter za kulturno in gospodarsko povdigo ljudstva. II. V zavesti v popolni meri storjene svoje stanovske dolžnosti opravičeno zahteva, da se mu končno urede službeni prejemki v smislu sklepa vsega avstrijskega učiteljstva, ki je: plače učiteljstva naj bodo enake plačam državnih uradnikov vsakokratnega 11.—8. činovnega razreda. — O shodu objavimo natančno poročilo v prihodnji številki.

Slovenski učitelj — izbačen iz učiteljskega društva. V Osnju v Spodnji Zileki dolini na Korčškem službuje učitelj Horvat, ki je storil velikansko neprevidnost, da si je izbral — slovenske starše, in morda potem še večje, ko se je ob neki priliki izrazil, da so sedaj nastopili drugi časi, da ne gre več pometati s Slovenci, ker so ti postali zavednejši. Zaraditega in ker se ga je celo obdolžilo smrtnega greha, da je dopisnik „Mirov“, je spodnjeziško učiteljsko društvo izključilo „diesen verkappten windischen Hund“ iz svoje srede. Upamo, da se tov. Horvat kmalu potolaži, ako ga ne zadene kaka hujša nesreča.

Škrlatica se je pojavila med učenci nemške šole v Slov. Bistrici.

Roparski napad pod Kumom. Napadalec Marije Polakove, učiteljice iz Dol pri Litiji, so obsodili na 10 let težke ječe. Po prestani kazni pa bo oddan v prisilno delavnico. O tem napadu smo svoj čas natančneje poročali.

Shod v Krškem. V soboto dne 19. decembra 1908, se je vršil v Krškem javni shod, ki ga je sklical krški župan z dnevnim redom: I. Dogodki na Dunaju in v Gradcu. 2. Univerza v Ljubljani. Shod je bil dobro obiskan. Predsednikom shoda je bil soglasno izvoljen tov. dr. Tomo Bomih, zapisnikarjem pa medicinar Tavčar. Predsednik je v kratkih besedah očitel namen shoda in podal besedo filozofu Antonu Sovretu. Slednji je pojasnil dogodke na Dunaju in v Gradcu in pozval navzoče, naj delujejo na to, da ideja slovenske univerze v Ljubljani prodré tudi v mase in se tako čimprej uresniči naša prva kulturna zadeva: Ustanovitve slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Po daljši debati se je soglasno in z velikim navdušenjem sprejela sledeča resolucija: 1. Zahtevamo z vsjo odločnostjo, da se prizna slovenskim vseučiliščnikom na avstrijskih vseučiliščih popolna in absolutna enakopravnost z vsemi narodnostmi, da se jim omogoči na ta način studij, ki silno trpi zaradi brezobzirnega postopanja nemškonscionalnega dijaštva. 2. Zahtevamo, da se čimprej ukrenejo koraki, ki bodo omogočili, da dobimo Slovenci v najkrajšem času slovensko vseučilišče v Ljubljani. 3. Občine, javne korporacije in denarni zavodi se pozivljajo, da ustanovijo za dijake, ki bi hoteli obiskovati vseučilišče v Pragi ali v Krakovu, primerne štipendije, ali dajo vsaj izdatne podpore dotičnim dijaškim podpornim društvom. 4. Izpitom na zagrebškem vseučilišču naj se zagotovi pravna veljavnost tudi v tostranski državni polovici. 5. Odločno se zavarujemo proti maščevalnemu postopanju dunajskega akademičnega senata in zahtevamo, da zasede stolico za slovanske jezike na Dunaju, slovanski učenjak.

V višji plačilni razred so pomaknjeni na Kranjskem: V prvi plačilni razred 7 učiteljev in učiteljic: Janez Wohinz, Avgusta Mattanovič, Jožef Gregorin, Marija Blahna, Henrik Likar, Luka Jelenc in Janko Mlakar. — V drugi plačilni razred pride 16 učiteljskih oseb: Ulrik Konjar, Franc Kozjak, Ivan Pianecki, Dragotin Česnik, Ana Hočevar, Jan Šuligoj, Franc Juvanc, Ivo Trošt, Uršula Zupančič, Matija Janežič, Ivana Mayr-Hromec, Viljemina Bepič-Leskovic, Miroslav Kramer, Ivan Jezeršek, Amalija Donati, Pavla Krušič. — V tretji plačilni razred pride 32 učiteljskih oseb: Franciška Zornjan, Anton Mahkota, Ana Tomc, Ignacij Labernik, Anžela Divjak, Terezija Ambrožič-Ivančič, Janez Strukelj, Helena Dabevec, Marija Simončič, Marija Perhanc, Miroslav Žebre, Leopoldina Baudek, Ana Grudnik-Pavšič, Franc Petič, Marija Bole, Franc Keržič, Darinka Franke, Ana Harbich, Olga Šivic, Ivan Vozelj, Leopold Morela, Julija Lakner-Jonke, Ivan Pirnat, Ana Fabian, Roza Jelenc, Leopoldina Bukowitz, Ivana Prešern, Franc Kete, Marija Tomc, Albina Legat, Josip Taučelj in Ivan Vuga.

Roditeljski večer, ki se je vršil dne 13. t. m. na dekliški rudniški šoli v Idriji, je lepo uspel. Voditeljica gđ. Kavčičeva je pozdravila mnogobrojno prišotno občinstvo,

učiteljica gđ. Tomčeva pa je govorila o domačem delu in idrijskih učenkah.

Nova otroška nalezljiva bolezen se je pojavila na Nižnjem Avstrijskem. Bolezen je nekako vnetje hrbtenice ter otroci popolnoma ohromijo.

Štirje dečki utonili pri drsanju. V vasi Prodec na Čerkem so se otroci na povratku iz šole drsali na reki Sazavi. Nakrat je počil led in štirje dečki so izginili pod ledom. Svarite otroke!

Šmarje pri Jelšah. Nadučitelj Fran Jurkovič je imenovan za ravnatelja tamkajšnje osemrazrednice.

Za učiteljski sklad socialnega odseka „Zveze slov. štajerskih učiteljev in učiteljic“ so nadalje darovali: tov. Anton Pesek, šol. vodja v Narapljah 2 K. tov. Fran in Tilka Brinar v Gotovljah 3 K. Zganite se tudi drugi! Ogromna večina tovarišev in tovarišic še ni ničesar darovala!

Fr. Voglar, blagajnik.
Košansko učiteljstvo je pridelilo dne 26. decembra šolski mladini prekrasno božičnico z lepim in bogatim vzporedom. — Otroci so jako dobro peli, deklamovali ter igrali igro „Jaslice“. Božično drevesce jih je obdarovalo nad 287 s pecivom, slaščicami, sadjem in obleko. Navzoči so bili skoro vsi starši. Da je bilo toliko otrok obdarovanih, gre v prvi vrsti zahvala domačemu g. župniku, mil. gosp. grofici Hohenwart, učiteljstvu in staršem.

Iz Dramelj v celjskem okraju nam pišejo: Tukajšnji župnik Franc Ogrizek je pred kratkim v pridigi v začenju vseh poslušalcev rekel: „Prvi učitelj na svetu je bil hudič, prvi liberalci pa Kaj n. Naše mladine ne smemo zaupati niti prosvetnim niti duhovnim liberalnim učiteljem, zakaj med duhovniki so tudi liberalci in med temi je bil Luter prvi, in vsi liberalci delajo s hudičem“ itd. Ker so pa učitelji, uradniki, meščani in enaki večinoma liberalci, to je, oni se ne dajo od duhovnikov strahovati, imajo vsi po razlaganju Ogrizkovemu hudiča za svojega pomočnika. Ni čuda, da se temu Ogrizku povsod smejejo, se iz njega norčujejo in se ga povsod branijo, ordinariat pa ima s tem prenapetjem in nepokojem večne težave. To je tisti Ogrizek, o katerem smo leta 1900. poročali, da je v „Slov. Gospodarju“ razglasil: Za izpraznjeno učiteljsko mesto na enorazredni šoli v Č. se sme tudi vsak orglavec ali mežnar ali rokodelc zglasiti, ako ve le brati in pisati.

Iz seje c. kr. okr. šol. sveta v Kranju dne 23. dec. I. T. koč. zadeve: Albina Preve, učiteljica Predvorom ima zaradi boleznih dopust. Nadomestuje jo izprašana učit. kandidatinja Karolina Zupančič. Marija Frantac, učiteljica v Cerkljah je izstopila iz učiteljske službe. Njeno mesto je začasno zasedeno po Angeli Miklavčič. Učiteljske službe v Cerkljah, Trati in Trziču so razpisane v definitivno nameščenje. II. Račun za l. 1908 in proračun za l. 1909 izkazuje preostanka od l. 1907 592 23 K. Dohodkov l. 1908 1798 82 K, skupaj 2331 05 K prejemkov. Potrebščine znašajo pa 1372 45 K; preostanek torej 958 60 K. Proračun za l. 1909 kaže potrebščin 2875 72 K. V tem je zapopaden tudi znesek 1090 K kot podpora za izdajanje knjige „Opis kranjskega okraja“, koje izvrši in založi učiteljsko društvo tega okraja v spomin cesarjevega 60 letnega jubileja. III. Krajinim šolskim nadzornikom za Železnike se določi odnotni posestnik Franc Košmelj, za Javorje pa Janez Fajfar župnik istotam. IV. Na podlagi prošnje kraj šol sveta v Škofji Loki, da bi se izšolali hišni št. 2 in 28. občina Zmunc iz vsakdanje šole ter vsolani v hribovsko šolo ravnotam, je okr. šol svet z ozirom na veliko oddaljenost — 1 — 1/2 ure — ugodil. Otroci vasi Bistrice so od l. 1890. obiskali 4 razrednico v Trziču. Pravnoveljavnega skupa, kam pravzaprav spada Bistrica v Trzič ali Kovor, ni bilo, sklene se, da se vsota vas Bistrica v Trzič Mariji Borovsky, učiteljici v Trziču se podeli I. starostna doklada. Prošnja za podporo in zvišanje nagrade za pouk v ekskurendni šoli na Trebiji od 400—600 K se priporočilno odstopi višji šolski oblasti. Za razpisano službo v Kovorju se je oglasil en sam kompetent, katerega se tudi predlaga v definitivno nameščenje. V. Vzame se naznanje nadzornikovo inšpekcijsko poročilo.

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani. registrirana zadruga s omejenim jamstvom.

Promet do konca decembra: **K 217.347 07.**

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 30 h v poštinih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Uredništvo in upravnništvo

Srečno leto 1909!

Učiteljska tiskarna

želi vsem cenjenim odjemalcem in odjemalkam:

Srečno novo leto!

Cenjenemu učiteljstvu želi

srečno novo leto

in se priporoča za nadaljni obisk

Kavarna Prešeren.

Karl Polajnar

kavarnar.

Najboljše klavirje

prvovrstnih dunajskih tvornic in harmonije amerikan. sistema prodaja in izposoja

Alfonz Breznik, učitelj „Glasb. Matice“

136 Ljubljana, Gradišče 11. 52 25

VERONIKA KENDA

v Ljubljani na Dunajski cesti šte. 20

priporoča p. n. krajnim šol. svetom. šol. vodstvom in učiteljstvu svojo

veliko zalogo pisalnih in risalnih potrebščin.

Dalje imam v zalogi risalni papir raznih vrst v vseh predpisanih velikostih, pisalni in pismeni papir, zavitke različne veliko-ti. veliko iz-biro peres, držal, svinčnikov, gumic, krede, črnila, barvic, ravnil, ter vseh v to stroko spadajočih predmetov. 157 52—18

Postrežba točna in solidna.

Glavna zaloga A. Slatnarjevih zvezkov.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina v Celju

Rotovška ulica št. 2

priporoča kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir; svinčnike, peresa, peresnike, radirke, kamenčke, tablice, gobice, črnilo itd. — Največja zaloga vseh tiskovin za občinske urade, krajne šolske svete, učiteljstvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitninske zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Lastna zaloga šolskih zvezkov in risank.

Temni lak za šolske table. — Strune za gosli. — Štambilje, vignete. — Zavitke za urade v vseh velikostih. — Ceniki brezplačno na razpolago. — Dobro blago in točna postrežba. 176 52—11

Svoji k svojim!

Edino slovensko odlikovano in strokovno urejeno

semensko trgovino in umetno vrtnarstvo

ima

ALOJZIJ KORSIKA v Ljubljani,

ki obstoji že 34 let. Imam 460 vrst najboljših poljskih, zelenjadnih in cvetličnih semen, ki jamčim za njih kakovost. Posebno za to leto sem se založil tako, da morem vsem zahtevam ustreči. Moja semena so vsa preizkušena pri deželnem kmetijskem kemičnem preizkuševališču. Izdelujejo se tudi venci in šopki, svži in suhi, kakor tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti. Cenik za leto 1909. se dobi brezplačno.

Z odličnim spoštovanjem Alojzij Korsika.

Zahtevajte cenik. 201 3 2

